

PREFAȚĂ

Parafrazând titlul celebrului roman în care Jules Verne a povestit despre aventurile lui Phileas Fogg și ale credinciosului său prieten Passepartout, care fac ocolul Pământului în 80 de zile la bordul unui montgolfier, această carte vrea să ofere cititorilor o emoție asemănătoare. Un zbor rapid printre cele mai frumoase situri din lume, narate și ilustrate astfel încât să vă puteți bucura de ele din fotoliu, să puteți aprecia câteva dintre minunile planetei și să vă puteți închipui tot atâtea călătorii pe cele cinci continente.

Astfel, *Ocolul Pământului în 80 de minuni* reprezintă o sugestie, un fel de propunere de turism domestic *à la carte*, de care se poate bucura oricine în funcție de interesele sale și de starea de spirit de moment. Și să zboare cu imaginația mulțumită minunatelor fotografii ilustrative și a unui text concis, însă plin de idei, fără pretenția de a epuiza tot ceea ce s-ar putea povesti ori arăta despre fiecare loc, templu, domeniu sau monument. Scopul este de a vă determina să căutați informații în locurile prezentate și mai ales să vizitați aceste mari bijuterii ale Patrimoniului Mondial.

Acest volum își propune să vă îndrume spre câte locuri și lucruri prețioase mai există sau, mai bine zis, spre unele care sunt considerate siturile de neratat ale umanității (gândiți-vă că doar Patrimoniul Mondial UNESCO numără peste 900), oferindu-vă într-o dimensiune de agrement o parte dintre frumusețile care, admirându-le, vă fac o persoană mândră că aparțineți speciei umane.

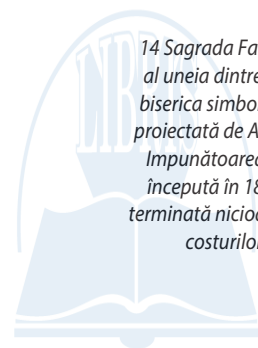
Plecând de la Londra, exact ca în romanul *Ocolul Pământului în 80 de zile*, călătoria propusă face popas la Palatul Regal din Budapesta și la Muzeul Ermitaj din Sankt-Petersburg, trecând pe la tezaure italiene cum ar fi Turnul Înclinat din Pisa, Colosseumul din Roma și bazilica Sfântul Francisc la Assisi, după care se îndreaptă încet spre îndepărtatul Orient. Aici descoperă monumente naturale cum sunt Everestul, temple eterne ca Taj Mahalul indian, Wat Phra Kaew (Templul lui Buddha de Smarald) thailandez și marea moschee din Isfahan în Iran, apoi înaintează spre Africa și spre piramidele de la Gizeh, spre deșertul Sahara și spre marile cascade ale lacului Tana. În America vă puteți opri în Parcul Național Yellowstone să admirați gheizerele, apoi la Golden Bridge în San Francisco și chiar la ghețurile Arcticii Canadiene. În cele din urmă ajungeți în Oceania la Mount Cook, Bora-Bora și Ayres Rock.

Aceste minunății și încă multe altele îl așteaptă pe cititor. E de ajuns să dea pagina.

6 La originea aventurii: 5 acte și 15 tablouri care povestesc aventurile lui Phileas Fogg și ale lui Passepartout în jurul lumii. Adaptarea pentru scenă a celebrei cărți a lui Jules Verne a fost elaborată la sfârșitul secolului XIX de însuși autorul ei și de dramaturgul

Adolphe d'Ennery. Afișul care anunța evenimentul sintetiza imaginile cele mai potrivite să solicite imaginația publicului vremii: transatlantice cu coșuri fumegânde, trenuri în viteză, parade orientale, atacuri ale sălbaticilor.

REPRESENTATIONS



14 Sagrada Família (detaliu al uneia dintre fațade) este biserica simbol a Barcelonei proiectată de Antonio Gaudí. Impunătoarea construcție începută în 1882 nu a fost terminată niciodată din cauza costurilor uriașe.



15 Proiectul original al catedralei Sagrada Família s-a pierdut la bombardamentele din Războiul Civil Spaniol. Fațada cu Nașterea Domnului este practic singura proiectată și realizată de Gaudí.

SAGRADA FAMÍLIA BARCELONA, SPANIA



Impunătoarea catedrală ce se înalță în zona de nord a orașului; deși operă neterminată, este, fără doar și poate, simbolul Barcelonei. Construcția a început în 1882 după proiectul arhitectului Antonio Gaudí, care a lucrat la ea mai mult de patruzeci de ani, până la moartea sa. De fapt, când s-a deschis șantierul, Gaudí și-a mutat biroul și s-a stabilit aici. După dispariția lui, în 1926, lucrările de construcție au continuat încet, întrerupându-se în mai multe rânduri, printre care în timpul Războiului Civil Spaniol. Șantierul s-a redeschis în 1952 sub supravegherea unui nou arhitect care a fost nevoit să modifice proiectul inițial pierdut în timpul bombardamentelor fasciste.

După ideea originală a lui Gaudí, catedrala, în stil gotic, ar fi trebuit să fie lungă de 110 metri, înaltă de 45 și să atingă 160 de

metri în vârful cupolei centrale. Proiectul prevedea trei fațade (reprezentând Nașterea, Crucificarea și Învierea lui Hristos), șapte nave și optsprezece turnuri (pentru a-i simboliza pe Iisus, cele patru evanghelii, Fecioara Maria și cei doisprezece apostoli). În schimb, până astăzi, Sagrada Família are numai două fațade (Crucificarea și Nașterea), parte din transeptul din stânga și din absidă. Fațada cu Nașterea Domnului este singura terminată de Gaudí. Deține grupuri de sculpturi ce reprezintă nașterea lui Iisus și elemente naturale (plante, nori, flori și stalactite), rod al creativității sale.

Inaugurată în anul 2000, fațada cu Crucificarea este opera arhitectului Josep Maria Subirachs, care a îmbinat propriul stil (modern și mai reținut) cu cel al lui Gaudí. Reconstrucția catedralei, reluată

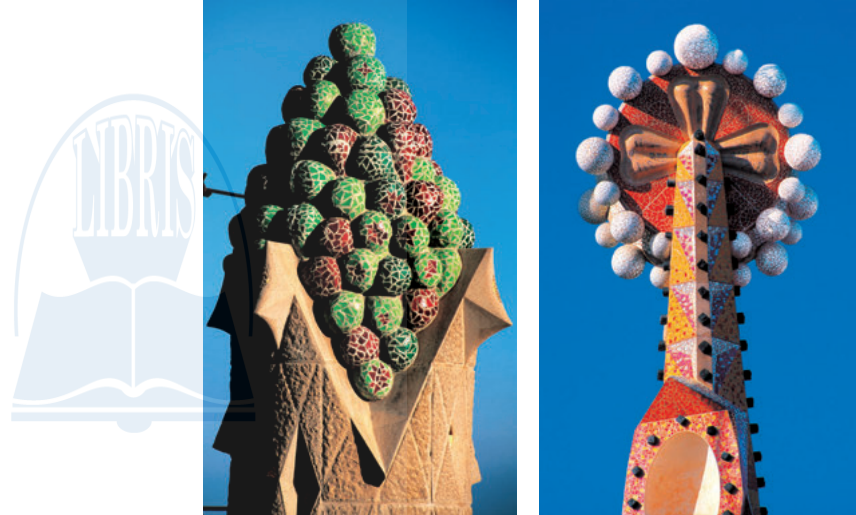
în ultimii ani, s-a ocupat în mod special de portalul de vest (cu Patimile). Aici au fost așezate statui noi, printre care un basorelief cu Hristos înfășurat în giulgiu. Amănunt interesant: chipul lui Iisus pare să se îndrepte de fiecare dată spre privitor.

Lucrările continuă, dar înăntează lent datorită costurilor ridicate: trebuie amintit că opera este subvenționată mai ales de oferte statale și de cele ale credincioșilor, care se adaugă la încasările datorate fluxului de turiști.

După părerea constructorilor pare să mai fie nevoie de încă jumătate de secol înainte ca domul să se poată considera terminat.

În orice caz, opera este un obiectiv de neratat. Interiorul, care se prezintă ca un șantier uriaș, este bine organizat și





E U R O P A



deține structuri funcționale adaptate vizitării, cum ar fi elemente prefabricate ce permit să se vadă de aproape diferite amănunte arhitecturale.

O experiență emoționantă este și să urci în turnuri. Pe o scară în spirală se ajunge în vârful turnurilor portalului din dreapta (cel al Nașterii Domnului) de unde vă puteți bucura de o priveliște de ansamblu splendidă a orașului Barcelona, precum și a elementelor arhitecturale de înălțime ale Sagrada Família.

În schimb, din exterior, privind construcția de jos în sus, se pot admira nivelurile de construcție, care pleacă de la blocuri de piatră și, urcând, iau

forma turelor gotice caracterizate de decorațiuni în stil modernist.

Ansamblul, în afară de faptul că apare armonios, constituie și o riguroasă simbolistică mistică unde fiecare ornament și element arhitectural deține o semnificație precisă, explicată în notele analitice aflate pe reproducerea fotografică mare a fațadei de vest, expusă în muzeul din criptă.

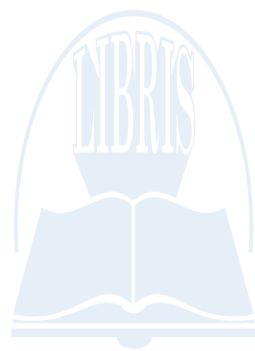
În săli se pot admira alte materiale legate de proiect și de realizarea catedralei, cum ar fi studii pregătitoare ale decorațiunilor turnate în ipsos și o machetă mare din plastic a bisericii.

16 sus Ornamentele de pe pînăurile bisericii sunt tipice stilului lui Gaudí, care pare să propună în versiune sculpturală corole, pistiluri, conuri de pin și bace.

16 jos și 16-17 Frizele exterioare ale bisericii, care reprezintă Sfânta Familie și pe Hristos la încoronarea Mariei, sunt încadrate de motive clasice îndrăgite de Gaudí: întinderi cu stânci modelate de vânt.

17 jos Aceste două busturi sunt pe fațada dedicată Patimilor. Chipurile triste și transportate sunt înfățișate cu și mai mare dramatism datorită tăieturilor nete în piatră și a contrastului dintre cap și trup.





TURNUL EIFFEL

PARIS, FRANȚA

24 În imagine se vede un detaliu cu baza turnului parizian. Deși cu o structură complexă, turnul a fost realizat în ceva mai mult de un an de zile de o echipă de 250 de muncitori.

25 Colosul, care are o greutate de 10 668 de tone, a fost proiectat de Gustave Eiffel. Aici urcă în fiecare an peste trei milioane de persoane pentru a se bucura de priveliștea aeriană a orașului.



Turnul Eiffel a reprezentat o etapă fundamentală în evoluția arhitecturală pariziană. A devenit un simbol de modernitate, izvor de inspirație pentru artiști, poeți, pictori și fotografi. Și astăzi, cei care intră în oraș sunt impresionați de maiestruozitatea și în același timp de suplețea acestui gigant de metal care, seara, luminat artificial, se transformă într-un fel de far terestru al capitalei franceze.

Proiectat de inginerul Alexandre Gustave Eiffel cu ocazia Expoziției Universale din 1889, a fost construit în Câmpul lui Marte (Champ-de-Mars) cu gândul de a fi dezmembrat imediat după încheierea manifestării. Au fost necesare peste 6 300 de tone de fier pentru a înălța această piatră de hotar a arhitecturii

moderne. Înalt de 293 de metri, turnul atinge 320 de metri dacă se ia în considerare și moderna antenă de televiziune instalată în vârf. Baza constă în patru pilaștri arcuți care se unesc susținând astfel structura grațioasă și mândră ce se subțiază spre vârf și e întreruptă de trei platforme de unde se poate admira priveliștea și la care se ajunge pe scări sau cu ascensoare. La etajul întâi se află un restaurant panoramic, iar în vârf se găsesc o stație meteorologică, una de radio și mai sus-menționata antenă.

Cândva se afla aici și biroul inginerului Eiffel, expert constructor de viaducte și poduri de fier înainte de a proiecta turnul. Însă munca lui preferată, jucăria lui de precizie, a fost chiar turnul care perpetuează amintirea numelui său. Pentru a-l

proiecta a realizat mai mult de cinci mii de schițe care conțineau în cele mai mici amănunte 15 000 de componente structurale și 25 de milioane de perforații pentru nituri. În afara unei înălțimi record, nedepășite până în 1930, când a fost terminată Chrysler Building din New York, Turnul Eiffel este foarte ușor, atingând „greutatea până” de circa 7 224 de tone, ceea ce oferă un exemplu admirabil de stabilitate și de tehnică ingenioasă de proiectare. Inițial ostracizat de elita artistică și literară pariziană într-o perioadă de mari contestări culturale, în 1909 turnul a riscat să fie demolat. A scăpat numai pentru că s-a dovedit a fi o platformă ideală pentru antenele de transmisie necesare noii științe a radiotelegrafiei.



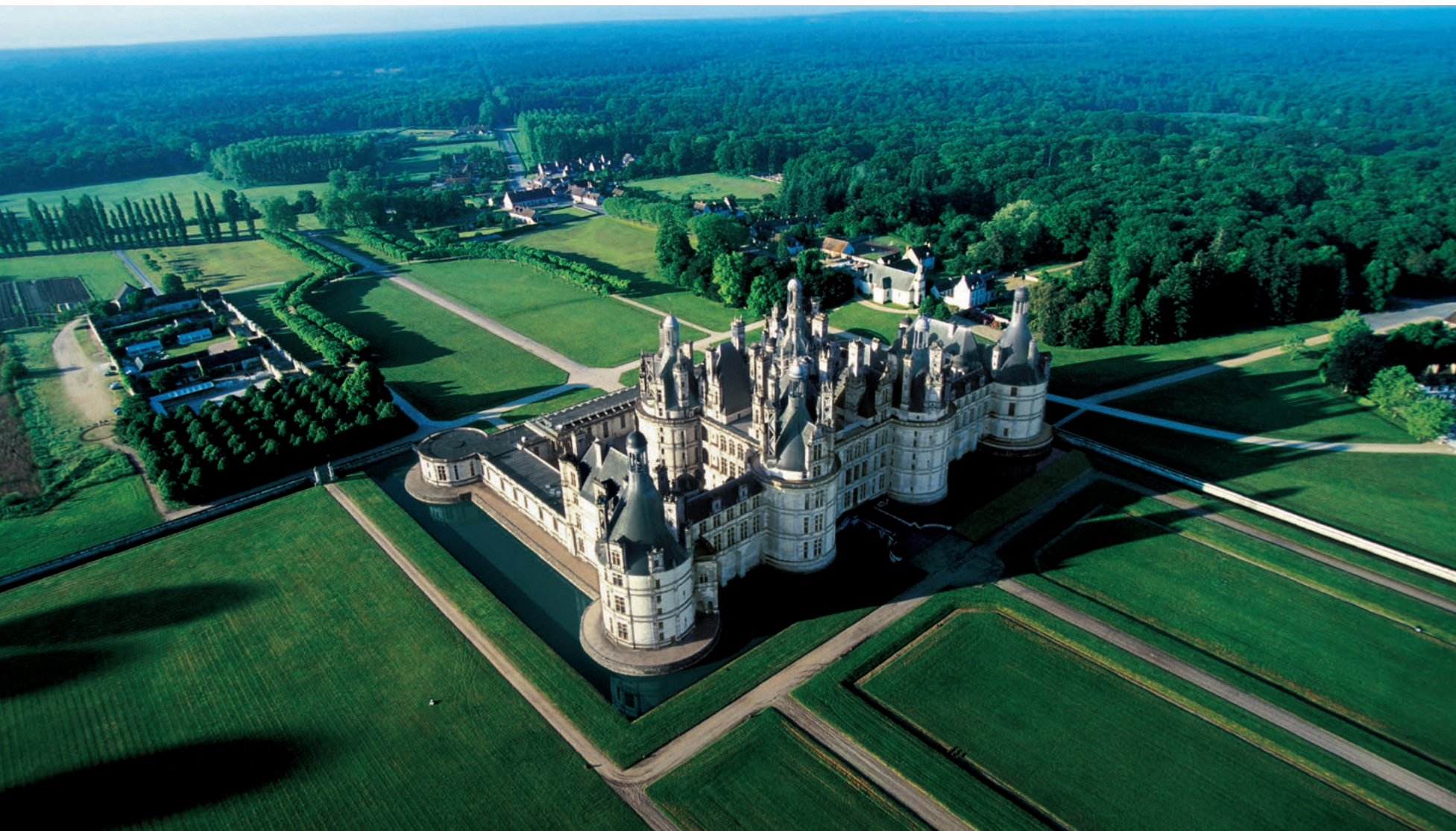


30–31 Castelul, văzut aici de sus, este înconjurat de 5 500 de hectare de parc, odinioară rezervație de vânătoare, astăzi parc național. Complexul este considerat unul dintre cele mai spectaculoase exemple de arhitectură renascentistă franceză.

30 stânga jos Scara Gârșilor, în spirală dublă, este atribuită genialității lui Leonardo da Vinci și duce la apartamentele lui Francisc I și Ludovic XIV, precum și la Muzeul de Vânătoare situat la etajul al doilea.

30 dreapta jos Lui Francisc I, reprezentat călare într-un tablou somptuos, i se datorează construcția bogatului palat început în anul 1519.

31 Fastuosul château a fost reședința preferată a suveranilor francezi începând din anul 1545 când a fost terminat. Este realizat din tuf vulcanic alb de Loara, care, la asfințit, se colorează în nuanțe de roz-portocaliu.



CASTELUL CHAMBORD FRANȚA

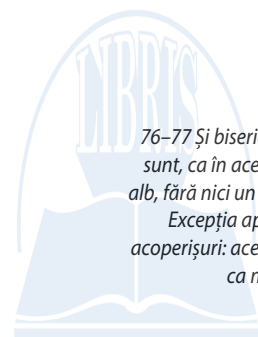


Dintre castelele (*châteaux*) de pe valea Loarei, construite inițial în scop defensiv, însă transformate curând în locuri de relaxare și distracție, cel mai cunoscut și mai somptuos este Chambord, la 16 kilometri est de Blois. Construcția lui a început în 1519 la comanda lui Francisc I, care, cu această magnifică fortăreață, ar fi vrut să stârnească invidia adversarului său dintordeauna, împăratul Carol V. Proiectul, pe care unii i-l atribuie lui Leonardo da Vinci care și-a petrecut în zonă ultimii ani de viață, este foarte îndrăzneț și prevedea chiar devierea albiei Loarei în așa fel încât malul fluviului să fi ajuns la zidurile castelului. De fapt, a fost modificat cursul micului afluent Cosson și, ca să respectăm adevărul, nu toți sunt de acord asupra faptului că geniul din Toscana a fost cel care a proiectat domeniul. Recent însă, arheologii francezi Dominic Hofbauer și Jean-Sylvain Caillou

au demonstrat că sistemul de ventilație al încăperilor regale este identic cu cel găsit printre schițele lui Leonardo, la fel ca desenul marii scări în spirală dublă care le permitea doamnelor aristocrate și cavalerilor să ajungă la etajele superioare fără să se întâlnească vreodată. Oricum, oricine ar fi proiectat restul castelului, trebuie să fi avut un simț estetic deosebit pentru că a reușit să transforme o construcție tipică feudală (un patrulat cu patru turnuri masive în colțuri) într-un ambient rafinat, destinat banchetelor și ospetelor fastuoase, înconjurat de un teren de vânătoare cu o suprafață de 5 440 de hectare. Pentru a vă face o idee despre dimensiunile edificiului este suficient să socotiți cele 440 de încăperi, 84 de sări și 365 de șemineuri care îl compun. Ca să nu mai vorbim despre parcul luxuriant devenit astăzi cea mai mare rezervație forestieră și faunistică închisă din Europa, populată de

animale sălbatice și delimitată de ziduri cu o lungime de 32 de kilometri. Francisc I, care a murit înainte de terminarea castelului, și-a petrecut aici puține zile din lunga lui domnie, însă multe secole castelul a fost reședință de primiri fastuoase, turniruri și antrenamente militare pe care și astăzi este ușor să ți le imaginezi traversând saloanele ori admirând priveliștea de pe terase. Numit și „palatul plăcerilor”, Chambord a fost construit datorită lăcomiei lui Francisc I care, pentru a-și satisface capriciile, nu și-a scutit supușii și nici clerul de taxe substanțiale destinate vistieriei lui. Sume de bani pe care a preferat să le cheltuiască pentru a finanța lucrări de construcții și a achiziționa mobilier și tapiserii (aproape 2 000 de muncitori și meșteșugari au lucrat timp de 15 ani la Chambord), mai degrabă decât pentru lucrări publice ori ca să-și răscumpere fiii prizonieri în Spania.





76-77 Și bisericile din Santorini sunt, ca în acest caz, vâruite în alb, fără nici un fel de decorațiuni. Excepția apare numai la acoperișuri: acestea sunt albastre ca marea.

76 jos și 78-79 Imaginile înfățișează Thera câțărâtă pe stânci abrupte. Dezvoltarea pe verticală a insulei se datorează originii ei vulcanice, iar studii recente au confirmat datarea ultimei erupții: 1500 î.Hr.

77 stânga În imagine puteți admira un detaliu din Santorini, insula panoramică. Poziția ei strategică i-a atras nu numai pe minoici și pe doriani, ci și dinastia Ptolemeică egipteană care a ocupat-o ca să controleze Marea Egee.

77 dreapta În această vedere panoramică a orașului-citadelă Thera privirea traversează întinderile cu case joase construite din tuf alb și bolovanii de lavă de pe plajă.



SANTORINI

INSULELE CICLADE, GRECIA



Callisti, nume afectuos cu care se referă grecii la insulă, înseamnă „cea mai frumoasă”. Santorini este cu adevărat deosebit de fascinantă, evidențiindu-se printre splendidele insule din arhipelagul Ciclade printr-o conformație unică.

Potrivit cu reconstrucțiile geomorfologice ale teritoriului, Santorini pare să fi apărut în urma unei explozii vulcanice extrem de violente. Insula ar fi, de fapt, ceea ce a rămas din partea inferioară a unui vulcan care a explodat în timpul unei erupții catastrofale ce a format alte două insule limitrofe: Aspronissi și Thirassia.

Santorini, înălțuită de 69 de kilometri de coastă, oferă o varietate apreciabilă de peisaje: malul occidental este alcătuit din stânci abrupte care coboară drept în mare, pe când cel oriental coboară armonios formând o câmpie

foarte fertilă și câteva golfuri line care crestează masivul Profitis Ilias. Însă nu numai natura e cea care imprimă fascinație acestei insule. Ea este foarte interesantă și din punct de vedere arheologic: săpături recente au scos la lumină așezări umane protoistorice, complet uitate și îngropate de lava vulcanică împrăștiată peste tot în timpul exploziei din jurul anului 1 500 î.Hr. De atunci a început cea de a doua viață a insulei, deosebit de apreciată și datorită poziției sale strategice, mai întâi de spartani, apoi de atenieni și ulterior de bizantini și de turci.

La mică distanță de plaja roz Akrotiri, una dintre cele mai frumoase și mai cunoscute de pe insulă, se înalță ruinele orașului preistoric Thera, asemănat cu un mic Pompeii. Aici s-a concentrat populația în momentul în care vulcanul a explodat pe neașteptate. Printre

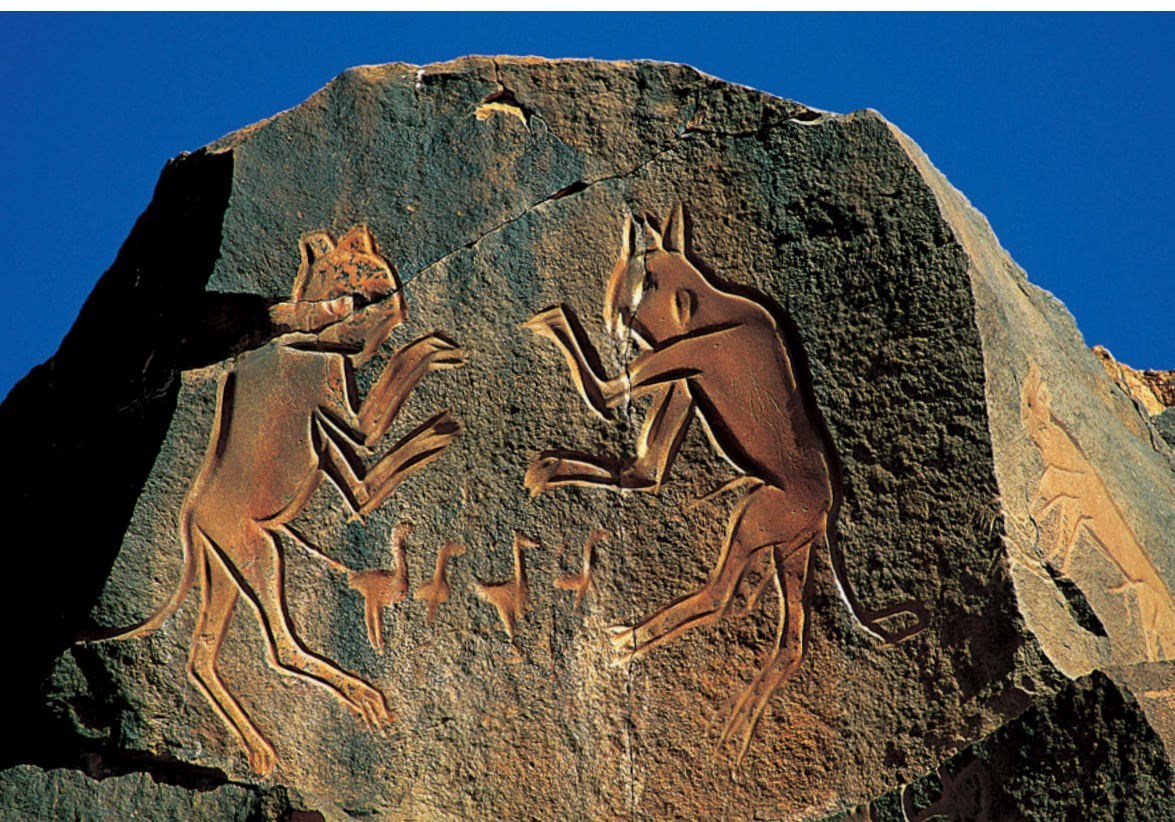
resturile îngropate în cenușă s-au găsit obiecte de ceramică, unelte de piatră și de bronz, bijuterii și mici opere de artă. Se disting și porțiuni cu fresce de un înalt nivel artistic, care i-au determinat pe anumiți oameni de știință să presupună că Thera nu era alta decât mitica Atlantidă, leagănul unei civilizații surprinzător de evolute, distrusă de un tsunami uriaș declanșat de un cutremur submarin și îngropată sub apă și cenușă.

Este vorba însă numai despre o credință căreia, se pare, oamenii locului nu-i dau crezare, ei fiind extrem de fideli tradițiilor și atenți la păstrarea patrimoniului local.

După cum se poate vedea de-a lungul străduțelor ca marmura din satul Oia, cu casele sale vâruite și cu acoperișurile boltite de culoarea cobaltului, se respiră încă o atmosferă insulară genuină.



AFRICA



96 și 97 Paleoetnologul italian Fabrizio Mori a descoperit în văile masivului Acacus o galerie excepțională de picturi și de graffiti preistorice. Este o pinacotecă de stâncă în aer liber veche de 12 000 de ani. Incrustați pentru totdeauna

în piatră vedem rinoceri și mufloni, oameni care cultivă câmpurile cu plugul, cresc boi cu coarne mari și merg la vânătoare în care trase de cai. Trăiau aici, în acest deșert, pe vremea când era străbătut de râuri și acoperit de păduri.





98–99 și 98 stânga jos Târgul din Leptis Magna era unul dintre cele mai tumultuoase din Imperiul Roman. Fondat de fenicieni pe coasta libiană, orașul a avut perioada lui de maximă înflorire între secolele II–III d.Hr.

98 dreapta jos Împăratul Septimius Severus, care se născuse aici, a făcut din oraș o mică Romă, presărată cu o pădure de coloane de marmură.

99 stânga Un tunel de câțiva metri duce spre teatrul cu o acustică perfectă. Este unul dintre cele mai vechi teatre de cărămidă de epocă romană.

99 dreapta Arcul lui Traian, împreună cu cel al lui Septimius Severus și cel al lui Tiberius, se află pe traseul drumului larg, decumanus, care ducea spre port.



LEPTIS MAGNA

LIBIA

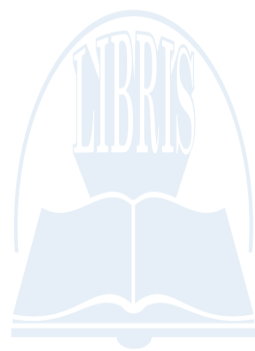


Cu siguranță, grandios este cuvântul cel mai potrivit. O abundență copleșitoare de statui, de chipuri feminine sculptate în gresie, de arcade și de coloane care se înalță spre un cer albastru intens. Cu mirosul acela tipic de apă sărată și deșert, Leptis Magna – situată în Tripolitania, zona Libiei aflată la jumătatea drumului între Alexandria Egiptului și Cartagina – a avut perioada sa de maximă splendoare în timpul împăratului roman Septimius Severus care a domnit între anii 193–211 d.Hr. Fondat de fenicieni între secolele VII–VI î.Hr., orașul se afla în centrul unei zone deosebit de potrivite pentru schimburile comerciale, singura fortăreață naturală pe foarte periculosul traseu spre golful Sirta, unde nisipul Saharei pătrundea în valuri formând porțiuni de uscat înșelător. Mica localitate de pe malul râului Lebda a devenit astfel un punct de referință pentru cei care doreau să pătrundă

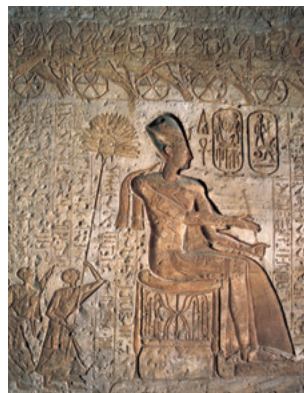
în interior, să se imbarce spre alte maluri ale Mediteranei sau doar să se aprovizioneze cu apă. Odată cu sosirea romanilor, în secolul I î.Hr., și perioada succesivă de pace, Leptis a devenit un oraș din ce în ce mai frumos și mai rafinat. Negustorii bogați care locuiau aici se întreceau să ridice opere monumentale, după un plan urbanistic riguros sistematizat, dar gândit astfel încât să-i uluiască pe străinii care intrau în oraș. Simțul cosmopolit al localnicilor era legendar, curioși cum erau în ce privește obiceiurile și tradițiile altor popoare. Este adevărat că mecenatii locali, în secolul II î.Hr., au organizat o întrecere pentru înfrumusețarea orașului. Aceasta a fost câștigată de familia Tapapi, care a lăsat posterității o listă bogată cu toate operele terminate, de la piața mare, una dintre cele mai celebre din lume, cu tarabe meticuloase îngrijite din punct de vedere estetic și practic, la teatrul cu o

acustică absolut perfectă, și la templul zeiței Ceres, înălțat din cea mai prețioasă marmură roșie care se putea găsi.

Septimius Severus se născuse chiar aici, în aceste câmpii scăldate de soare. Pentru a da strălucire orașului natal, împăratul l-a făcut magnific și puternic: arcul său de triumf a fost construit la întretărirea celor două drumuri principale ale orașului, *cardo* și *decumanus*, acoperit aproape integral cu basorelieful din marmură și cu frize elaborate decorate. Forul a avut o bazilică imensă, cu o sală centrală înaltă de mai mult de treizeci de metri. Însă, odată cu trecerea timpului, portul a început să fie năpădit de nisip până când Leptis, odată cu finalul dinastiei Severilor, și-a pierdut strălucirea și importanța. Pe urmă l-au invadat vandali, bizantinii și arabii, iar la sfârșit, numai glasul vântului a mai murmurat printre ruinele acoperite de-acum de mister.



104 sus Scene de ceremonial și bătălii decorează interioarele celor două temple. Rafinamentul reliefurilor creează un efect poetic și tragic în același timp.



104 dreapta jos În templul lui Ramses II, basorelieful îl înfățișează pe faraon în carul său de luptă, conducând un asalt.

104 stânga jos În ultima sală, patru statui sculptate în stâncă sunt luminate de soare în zilele echinocțiului.

105 În pronaosul Templului Mare, cei opt pilaștri care susțin plafonul îl înfățișează pe faraon în chip de Osiris.

AFRICA



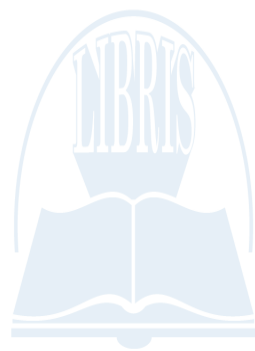
stâncă, erau atinse de o rază de soare de două ori pe an.

Templul alăturat, al lui Hathor, dedicat de fapt lui Nefertari, marea soție regală a lui Ramses, este fără îndoială mai sobru. Aici domnește armonia, cu reliefuri delicate și pline de culoare, cu scene minunate cu ofrande aduse zeiței și cu portrete ale reginei divinizate. Aceste capodopere au rezistat peste vremuri, însă, la începutul anilor 1960, templele au riscat să fie înghițite de apele lacului care ar fi trebuit să se construiască odată cu marele baraj de la Assuan. Pe baza unui proiect

UNESCO s-a hotărât ca monumentele să fie tăiate în 1 036 de blocuri numerotate, fiecare de câte 30 de tone, și ulterior remontate la 200 de metri distanță, cu 64 de metri mai sus.

Transferul a durat cinci ani, până în 1968, și a intrat în istorie drept cea mai reușită operațiune de salvare a unui bun arheologic. Astfel, astăzi și pentru totdeauna, oricine se poate bucura de frumusețea acestui sit care a fost declarat una dintre cele șapte minuni ale timpurilor actuale.





PIRAMIDELE DE LA GIZEH

CAIRO, EGIPT

Par să-și rădă de oameni. Stau acolo de aproape cinci mii de ani, drepte și perfecte, să domine de la înălțimea lor câmpia Gizeh, fără să-și dezvăluie, decât poate în mică parte, secretele. Cele trei piramide au fost întotdeauna un simbol provocator. După ce au fost abandonate vechile teorii care vorbeau despre sclavi biciuiți până la moarte și de suplicii inimaginabile, astăzi se știe că piramidele au fost construite de echipe de pălmași experți ghidați de ingineri, de arhitecți și de maiștri constructori care controlau



suveranului, care urma să aibă grijă de succesorul și de poporul lui. Cel puțin după rânduiala lui *maat*, modelul egiptenilor și idealul lor spiritual – justiție, comportare morală, pace și armonie –, care era însuși pilăstrul pe care se baza toată organizarea religioasă și politică a țării. În acest mod, genial prin simplitatea sa, egiptenii aveau din ce trăi, economia se dezvolta, monumentele aveau cu siguranță să-i impresioneze pe vizitatori și se crea un spirit naționalist care avea să-i unească mereu pe toți împotriva unui eventual

cotropitor străin. Pe scurt, se garanta o pace internă stabilă.

Piramidele au fost ridicate în timpul Dinastiei IV (2613–2494 î.Hr.) a Regatului Vechi (2630–2184 î.Hr.) și găzduiesc mormintele faraonilor Kheops (Khufu), Khefren (Khafre) și Mykerinos (Menkaure). Și în timpurile străvechi s-a speculat multă vreme pe seama lor: de exemplu, istoricul Herodot (secolul V î.Hr.) a scris că, pentru construirea celei dintâi, au lucrat timp de douăzeci de ani 100 000 de muncitori.

Napoleon Bonaparte, care le striga cu glas de tunet trupelor lui: „Soldați, de sus de aici vă privesc patruzeci de secole“, le-a redescoperit după ani de zile de uitare, răspândind în lume febra egiptologiei. În 1818, Giovanni Battista Belzoni, fost luptător de circ din Padova, ulterior arheolog improvizat, a reușit în cele din urmă să găsească intrarea în piramida lui Khefren și nu a rezistat tentației să nu-și scrijelească propriul nume pe pietrele străvechi. La scurtă vreme, genovezul Caviglia a pătruns în piramida lui Kheops și astfel zona Gizeh a fost invadată de cercetători.

108 Partea de sus a piramidei lui Khefren, construită pe un deal și înaltă de 136,5 metri, păstrează vârful și o parte din învelișul original. Intrarea a fost descoperită în 1818 de italianul Belzoni.

108–109 Metropola Cairo, în fundal, pare să asedieze dealul Gizeh. Aici se înalță piramidele lui Kheops, Khefren și Mykerinos (cea mai mică), devenite simbol al Egiptului.

109 stânga jos Piramida lui Kheops este cea mai impunătoare, având 137 de metri înălțime. A fost construită cu 2,5 milioane de blocuri de piatră, fiecare cu o greutate de trei tone.

109 dreapta jos Monumentele funerare, destinate să găzduiască rămășițele lumesti ale celor trei faraoni, datează din timpul Dinastiei IV a Regatului Vechi.



126 sus Animalele din Ngorongoro au un singur inamic: braconierii. Pentru cornul său considerat afrodisiac, rinocerul negru este prada cea mai râvnită.

126 centru În schimb, nu sunt în pericol celelalte vreo patruzeci de specii de mamifere care trăiesc aici în liniște, după cum demonstrează puii aceștia de lei.



126 jos Hipopotamii stau de unii singuri, puțin mai deoparte, în bălțile dinspre nord.

127 Până acum câțiva ani, erau vânați și elefanții pentru colții lor. Acestor pahiderme le plac mult plantele lemnoase din Lerai.

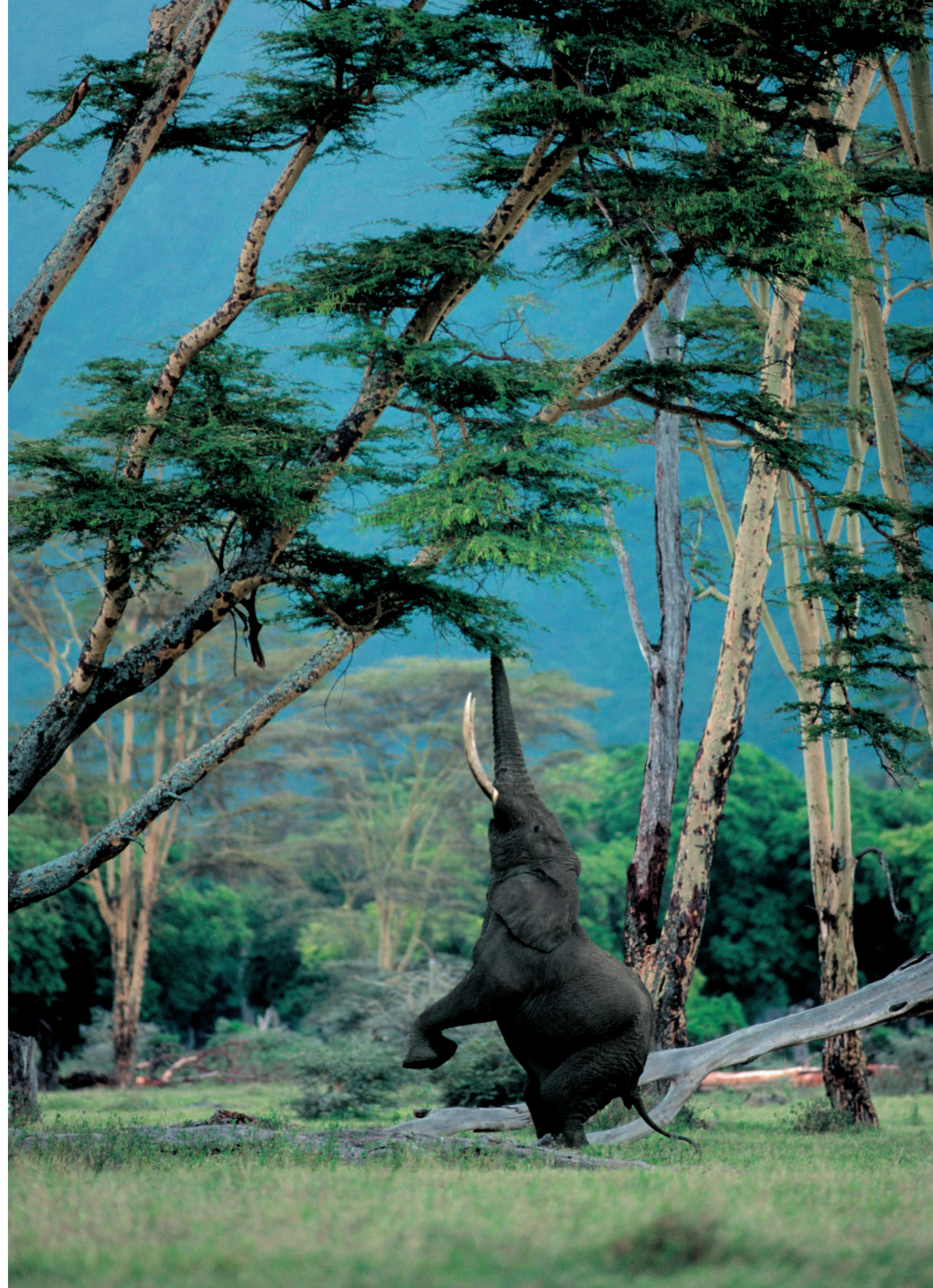
A F R I C A

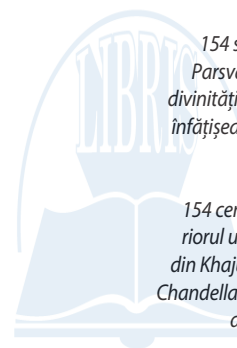


în grup și sunt prădători excepționali. De nouă ori din zece, după urmăriri îndelungi, aceste canide cu urechi lungi și ascuțite, asemănătoare cu ale liliecilor, reușesc să doboare antilope gnu și gazele. Din păcate, când vine momentul să se înfrupte din pradă apar la ospăț, atotputernici, regele savanei sau hiena. Totul reintră însă într-un echilibru natural, pe care numai omul reușește să îl destabilizeze.

Animalele din Ngorongoro au, de fapt, un singur dușman: braconierii. Printre cele mai râvnite

exemplare sunt întotdeauna elefantul cu colți lungi de fildeș și rinocerul negru, care are o singură vină: deține un corn considerat afrodisiac. Proprietate inexistentă, având în vedere că acesta este alcătuit din cheratină, exact ca unghiile omului. Totuși, este reală bravura sexuală a acestei masive creaturi ale cărei copulații durează chiar mai mult de 30 de minute, față de cele câteva secunde ale celorlalte mamifere. Acesta nu este însă un motiv pentru a fi masacrate.





154 sus Portalul și altarul templului Parsvanatha, având în centru statuia divinității, are pereți acoperiți cu fresce care înfățișează scene extrase din scrierile sacre hinduse.

154 centru În fotografie se observă interiorul unuia dintre cele mai mari temple din Khajuraho, vechea capitală a dinastiei Chandella: Kandariya Mahadeva, caracterizat de coloane înalte sculptate.



154 jos O parte a fațadei templului Lakshmana prezintă delicate scene de unire carnală între divinitățile generatoare ale energiei vitale tantrice.

155 Toate figurile feminine înfățișate la Khajuraho sunt mereu împodobite cu bijuterii și cu detalii vestimentare sculptate cu finețe.

A S I A



pe chip pe care și azi le găsești în manualele de dans clasic național, inclusiv machiajul feței cu ochii alungiți de dunga groasă de rimel (*kajal*).

Templele construite din granit roșu ori din gresie, care devin galbene sau roz pastelat odată cu schimbarea luminii, au toate intrarea îndreptată spre răsărit și sunt ridicate pe platforme înalte, ca și cum ar fi suspendate în aer. Cel mai cunoscut este Kandariya Mahadeva, care atinge o înălțime de 31 de metri, însă la fel de impresionante sunt Chausath

Yogini (nume ce indică un fel de „nimfă” devotată lui Kali), cel mai vechi templu din tot complexul, Templul zeiței mame Devi Jagadamba, cel al zeului soare Chitragupta și cel al lui Vishavanatha, pe pereții căruia sunt zugrăviți și Brahma cu soția sa Saraswati, Chaturbhujă, cu o statuie colosală a lui Vishnu, precum și templul Duladeo. Pentru a vă întregi vizita merită să treceți și pe la muzeul arheologic local care păstrează sculpturi, basoreliefuri jainiste și budiste restaurate.

